

Magyarország Alkotmánybírósága

1015 Budapest, Donáti u. 35-45.
1535 Budapest, Pf.773

Tárgy: Tájékoztatás az Alkotmánybíróság részére benyújtott, IV/492/2022. sz. ügyszámon folyamatban lévő alkotmányi jogi panasszal kapcsolatos álláspontról

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott, **Magyarország Kormánya, mint észrevételt tevő nevében**, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kormány Statútum) 7. § (1) bekezdés 3. pontja alapján a **Kormány turizmusért felelős minisztere, Rogán Antal, a miniszterelnök kabinetfőnöke nevében eljáró Miniszterelnöki Kabinetiroda** [REDACTED]

[REDACTED] indítványozó – képviseli: Dr. Kovátsits László Ügyvédi Iroda [REDACTED]

[REDACTED] - az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 57. § (1b) bekezdése alapján az alábbi

észrevételeket

nyújtjuk be:

Érintettség bemutatása:

Az Abtv. 57. § (1b) bekezdése alapján ha a jogszabály megalkotója, illetve a törvény kezdeményezője - figyelemmel arra is, hogy az ügy a személyek széles körét érinti-e - az üggyel kapcsolatos álláspontjáról az Alkotmánybíróságot tájékoztatni kívánja, véleményét az (1a) bekezdés szerinti közzétételtől számított 30 napon belül - soron kívüli eljárás esetén 15, illetve az Alaptörvény 6. cikk (8) bekezdése szerinti eljárásban 5 napon belül - megküldi az Alkotmánybíróságnak. A jogszabály megalkotója és a törvény kezdeményezője megállapodás alapján közös véleményt is kialakíthat.

Az egyes törvényeknek a turizmus-vendéglátás ágazatot érintő stratégiai célú módosításáról szóló 2021. évi XCVIII. törvénnyel kerültek módosításra a kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény egyes rendelkezései. A 2021. évi XCVIII. törvény eredetileg T/16220 iromány számon került benyújtásra az Országgyűléshez, benyújtóként a „Kormány (a miniszterelnök kabinetfőnöke)” került megjelölésre. Azaz a törvény kezdeményezője a miniszterelnök kabinetfőnöke volt.

A Miniszterelnöki Kabinetiroda a miniszterelnök kabinetfőnökének – azaz a 2021. évi XCVIII. törvény kezdeményezőjének – munkaszerve, melyre tekintettel a Miniszterelnöki Kabinetiroda jogosult – az Abtv. 57. § (1b) bekezdésének megfelelő – álláspont előterjesztésére.

Az egyes kormányrendeleteknek a turizmus-vendéglátás ágazatot érintő stratégiai célú módosításáról szóló 501/2021. (VIII. 18.) kormányrendelet előterjesztője – a jogszabály természetére tekintettel – a Kormány.

ALKOTMÁNYBÍROSÁG	
Ügyszám:	IV/492-2/2022.
Érkezett:	2022 APR 12.
Peldány:	1
Melléklet:	1 db
Keszletiroda:	5

A Kormány Statútum 7. § (1) bekezdés 3. pontja alapján a miniszterelnök kabinetfőnöke a Kormány turizmusért felelős tagja.

A Miniszterelnöki Kabinetiroda a miniszterelnök kabinetfőnökének munkaszerve, melyre tekintettel a Miniszterelnöki Kabinetiroda jogosult – az Abtv. 57. § (1b) bekezdésének megfelelő – álláspont előterjesztésére.

Tekintettel arra, hogy a t. Alkotmánybíróság honlapján az alkotmányjogi panasz 2022. március 11. napján került közzétételre, az Abtv. 57. § (1b) bekezdése szerinti 30 napos határidő 2022. április 10. napján jár le.

Tényállás:

Az Alkotmánybíróság honlapján 2022. március 11. napján közzétételre került a IV/492/2022. számú alkotmányjogi panasz indítvány, melyben az indítványozó

a) kéri megállapítani

aa) a kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény (a továbbiakban: Kertv.)

- 6/D. § (1) bekezdés „a szálláshely-minősítésre vonatkozó” szövegrészének,
- 6/D. § (6) bekezdésének,
- 6/J. §-ának,
- 8/A. §-ának,
- 12. § (1) bekezdés f) pontja „továbbá a szálláshely-minősítő szervezet és a szálláshely-minősítést rendjét, valamint a nemzetközileg általánosan elfogadott kritériumok közzétételét” szövegrészének,
- 12. § (4) bekezdés a) pontjának, valamint

ab) a szálláshely-szolgáltatási tevékenység folytatásának részletes feltételeiről és a szálláshely-üzemeltetési engedély kiadásának rendjéről szóló 239/2009. (X.20.) Korm. rendelet

- 4. § (1) bekezdés „minőségi, műszaki és szolgáltatási” szövegrészének,
- 4/A. §-ának,
- 5. § (3) bekezdés „valamint érvényes szálláshely-minősítéssel.”,
- 5. § (6) és (7) bekezdésének,
- 6. § (2) bekezdés e) pontjának,
- 7/A. § (6) bekezdés b) pontjában az „és a szálláshely-minősítő szervezet elektronikus felületén közzétett” szövegrészének,
- 12. § (1) bekezdés d) pontjában az „és minőségi fokozatba sorolását” szövegrészének,
- 13. § (1a) bekezdésének,
- 21. §-ának,
- 21/A. §-ának,
- 21/B. §-ának, valamint

ac) a szakterületek ágazati követelményeiért felelős szervek kijelöléséről, valamint a meghatározott szakkérdésekben kizárólagosan eljáró és egyes szakterületeken szakvéleményt adó szervekről szóló 282/2007. (X. 26.) Korm. rendelet 3. számú mellékletében foglalt táblázat 14. sorának alaptörvény-ellenességét és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 41. § (1) bekezdése alapján a megsemmisítését az Alkotmánybíróságtól;

b) annak megállapítását kéri, hogy a Magyar Turisztikai Minőségtanúsító Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság által közzétett, szálláshelyekre vonatkozó kritériumrendszer és útmutató, valamint eljárásrend kötelező erővel nem rendelkezik, továbbá

c) kéri megvizsgálni az Alkotmánybíróságtól, hogy van-e helye hivatalbóli eljárásban annak megállapítása miatt, hogy a Kormány mulasztásban megnyilvánuló alkotmány sértést követett el, amikor a Kertv. 12. § (1) bekezdés f) pontjába foglalt felhatalmazásnak nem tett

teljeskörűen, tartalmilag megfelelő módon eleget, vagyis nem állapította meg a szálláshely-szolgáltatási tevékenység részletes feltételeit.

Az Abtv. 57. § (1b) bekezdésében foglaltak szerint a Kormány Statútum 7. § 3. pontja értelmében a Kormány turizmusért felelős tagja, vagyis a miniszterelnök kabinetfőnöke nevében és megbízásából az indítvánnyal összefüggő jogi álláspontunkról – az önálló bírói hatalmi ág függetlenségét tiszteletben tartva – az alábbiak szerint tájékoztatjuk, tekintettel arra, hogy a Kormány Statútum 11. § (1) bekezdés alapján az indítvánnyal támadott jogszabályi rendelkezések előkészítése és megalkotása a miniszterelnök kabinetfőnöke feladatkörébe tartozik.

I. JOGI ÁLLÁSPONT

1. AZ ALKOTMÁNYJOGI PANASZ BEFOGADHATÓSÁGA

Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c)-d) pontjai alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja az egyedi ügyben alkalmazott jogszabálynak az Alaptörvénnyel való összhangját, valamint a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját.

Az Abtv. 26. § (1) bekezdése értelmében, az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordulhat az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán

- a) az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be, és
- b) jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

Az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság eljárása kivételesen akkor is kezdeményezhető az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján, ha

- a) az alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be a jogsérelem, és
- b) nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás, vagy a jogorvoslati lehetőségeit az indítványozó már kimerítette.

A tárgyi ügyben az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 26. § (2) bekezdésére hivatkozással terjesztették elő.

Az Abtv. fent hivatkozott rendelkezései értelmében az alkotmányjogi panasz előterjesztésének előfeltétele egyedi ügyben lefolytatott bírósági eljárás, vagy egyedi ügyben, bírói döntés nélkül bekövetkezett jogsérelem, továbbá – ha volt ilyen - a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőség kimerítése.

A tárgyban előterjesztett alkotmányjogi panasz álláspontunk szerint nem utal sem egyedi ügyben született bírói döntésre, sem egyéb, bírói döntés nélkül bekövetkezett jogsérelemre, amelynek viszonyában a vélt alaptörvény-ellenes jogszabályi rendelkezés alkalmazása vizsgálható lenne.

Az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, az 52. § (1b) bekezdés c) pontja értelmében pedig a kérelem többek között akkor határozott, ha tartalmazza az Alkotmánybíróság által vizsgálandó jogszabályi rendelkezést vagy bírói döntést.

Az alkotmányjogi panasz előterjesztője az általa sérelmesnek vélt jogszabályi rendelkezéseket ugyan megjelöli, ugyanakkor érdemi jogsérelemre nem hivatkozik, amely az általa sérelmesnek vélt jogszabályi rendelkezések folytán bekövetkezett volna. A panaszban

hivatkozott, a szálláshelyek minősítésére irányuló eljárás szálláshely-szolgáltató általi kezdeményezésének elmulasztása nem eredményez automatikus, közvetlenül hatályosuló szankciókat a szálláshely-szolgáltatóval szemben, hiszen a szankciók alkalmazására csak a szálláshely-szolgáltatók ellenőrzésére vonatkozó, a szálláshely-szolgáltatási tevékenység folytatásának részletes feltételeiről és a szálláshely-üzemeltetési engedély kiadásának rendjéről szóló 239/2009. (X. 20.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 239/2009. (X. 20.) Korm. rendelet] 7/A. § szerinti jegyzői eljárás keretében a 14. §-ban foglalt alkalmazásával kerülhet sor, amelyre az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) szabályai vonatkoznak az ott meghatározott jogorvoslati lehetőségekkel.

Figyelemmel arra, hogy az alkotmányjogi panasz a sérelmesnek vélt jogszabályi rendelkezések kapcsán nem hivatkozik sem olyan egyedi bírói döntésre, amelyben az alaptörvény-ellenesnek vélt jogszabály alkalmazására került volna sor, sem olyan egyéb jogsérelemre, amely az alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett volna be, ezért nem áll fenn olyan jogsérelem, amellyel összefüggésben az alkotmányjogi panasz hatáskörben orvosolható alaptörvény-ellenesség vizsgálható lenne.

Az indítvány megítélésünk szerint nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdésben foglalt formai követelményeknek és nem teljesülnek az Abtv. 26. § (1)-(2) bekezdése szerinti, az alkotmányjogi panasz előterjesztésére vonatkozó feltételek sem. A fentiek alapján álláspontunk szerint az alkotmányjogi panasz nem befogadható, az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló 1001/2013. (II. 27.) AB Tü. határozat 30. § (2) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panasz visszautasításának van helye.

Amennyiben a t. Alkotmánybíróság mégis a tárgybeli alkotmányjogi panasz indítvány befogadhatósága mellett döntene, az alábbiakban fejtjük ki az indítvány által támadott jogszabályi helyek Alaptörvénnyel való összhangja melletti tartalmi érveinket.

2. JOGI ÉRVELÉS AZ ALKOTMÁNYJOGI PANASZ BEFOGADÁSA ESETÉRE

2.1. A MAGÁNÉLETHEZ VALÓ JOG VÉDELME - A SZEMÉLYISÉGI JOGOK VÉDELME

Az alkotmányjogi panaszban kifejtettek szerint a szálláshely minősítésével összefüggő helyszíni ellenőrzés időpontjában a szálláshelyen tartózkodó vendég esetében fennáll a veszélye, hogy a vendéget személyiségi jogaiban sérelem éri, a minősítők beengedése érdekében zaklatják, jelenlétében vagy akár távollétében engedélye nélkül szobájába bemennek, fényképfelvételek készítenek. Az indítványozó a személyiségi jogok sérelmét a magánélethez való jog sérelmével együtt is említi, amikor arra hivatkozik, hogy a minősítési eljárás során a vendégek mellett a szállásadó is elszenvedheti a fenti jogokban bekövetkezett sérelmet, ha például a szállásadó által üzemeltetett szálláshely magánszálláshelynek minősül, amely a Kertv. 2. § 39. pontja szerint nem kizárólag szálláshely-szolgáltatás folytatása céljából, magánszemély vagy egyéni vállalkozó által hasznosított lakás vagy üdülő, illetve azok egy lehatárolt részének és hozzátartozó területének hasznosítása, ahol a szobák száma legfeljebb nyolc, és az ágyak száma legfeljebb tizenhat. Indítványozó arra is hivatkozik, hogy az általa működtetett magánszálláshely a résztulajdonában álló családi házas ingatlan egy lehatárolt részén működik, az ingatlan pedig egyúttal a saját maga és férje állandó lakóhelyeként is szolgál, a szálláshely céljára használt részt időnként a család más tagjai is használják. Indítványozó álláspontja szerint a szálláshely magánszemélyek állandó vagy ideiglenes tartózkodási helyeként magánlakásnak minősül és így megilleti a szálláshelyen tartózkodókat a magánélethez, magánlakáshoz való jog.

Az alkotmányjogi panaszban kifejtettekkel szemben, mindenekelőtt rögzíteni kívánjuk, hogy a szálláshelyen tartózkodó természetes személyek adatainak védelméről a szálláshely-szolgáltató köteles gondoskodni. A szálláshely-szolgáltató felelőssége biztosítani azokat a körülményeket, amelyek a vendégek személyes adatainak jogszerű és biztonságos

kezeléséhez, védelméhez szükségesek, továbbá kötelessége gondoskodni a vendégek zavartalan pihenéséhez szükséges körülmények biztosításáról is. A szálláshely-szolgáltató feladata az is, hogy a szálláshely minősítése vagy ellenőrzése során kizárólag olyan helyiségek vizsgálatára kerüljön sor, amely nem jár a szálláshelyen tartózkodó vendégek szükségtelen zavarásával, pihenésének akadályozásával és személyes adatainak sérelmével.

A szálláshelyek helyszíni ellenőrzésének intézménye nem a szálláshelyek minősítési eljárásának megteremtésével kezdődött, hanem a 239/2009. (X. 20.) Korm. rendelet rendelkezései alapján bevezetett eljárástípus analógiájára került kialakításra. A hivatkozott eljárás során a jegyző hatósági eljárás keretében rendszeresen ellenőrzést folytat az adott szálláshely működése kapcsán, ennek keretében akár helyszíni eljárás lefolytatására is lehetőség van. Ehhez képest a szálláshely-minősítés nem egy hatósági eljárás, amelyben a szállásadó vagy a vendég hatósági cselekmények eltérésére lenne kötelezhető. A minősítési eljárásnak nem feltétele az sem, hogy a szállás lakrészéről fényképfelvétel készüljön, különösen nem akkor, ha ott éppen vendégek tartózkodnak. A szálláshely-minősítés során a személyiségi jogok védelmére vonatkozó, magasabb szintű szabályok, így az Alaptörvény és a Polgári Törvénykönyv által is rögzített rendelkezések irányadók, a minősítési eljárást ezekkel a szabályokkal összhangban kell lefolytatni.

Fontos megjegyezni azt is, hogy a szálláshely-minősítési feladatok ellátása során a helyszíni ellenőrzésre a Magyar Turisztikai Minőségtanúsító Testület Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság (a továbbiakban: MTMT) által, a szálláshely önértékelését követően, a szálláshely szolgáltatóval előzetesen egyeztetett időpontban kerül sor. Ezáltal minden esetben lehetőség van az ellenőrzés tekintetében olyan időpont meghatározására, amikor vendég nem tartózkodik az ellenőrzés alá vont egységben.

A szálláshely-minősítésre vonatkozó eljárásrend alapján az MTMT, mint szálláshely-minősítő szervezet a már minősítéssel rendelkező szálláshelyet jogosult előzetes tájékoztatás nélkül ellenőrizni, de ez az ellenőrzési mód kizárólag eseti jelleggel történhet. Az eseti ellenőrzés célja az arról való meggyőződés, hogy a szálláshely a minősítés érvényességi ideje alatt folyamatosan megfelel a megítélt kategória követelményeinek. Mindezt a fogyasztói elvárásoknak megfelelő szálláshelykínálat biztosításának igénye indokolja. A rendszer tehát a háttérszabályként szolgáló fogyasztóvédelmi előírásoknak való hatékony megfelelést célozza. A kötelező szálláshelyminősítés előírása a szálláshelyek objektív, transzparens és állami garanciákkal biztosított tisztességes piaci működésének egyik eszköze.

Fentiekben kifejtettek okán indítványozó érvelése nem alkalmas annak alátámasztására, hogy a minősítési eljárás bevezetésével olyan helyzet állhat elő, amely a személyiségi jogok sérelmét eredményezné, mivel a minősítési eljárás során lefolytatott helyszíni ellenőrzés jellegében semmiben sem különbözik attól a helyszíni eljárástól, amelyet adott esetben a jegyző folytat le a 239/2009. (X. 20.) Korm. rendelet rendelkezései alapján. Másrészt a panaszban foglalt jogsérelem bekövetkezésének megakadályozása mindenképp a szálláshely-szolgáltató feladata, mivel egy esetleges helyszíni eljárás során a szálláshely-szolgáltató kötelessége és felelőssége, hogy a szálláshelyet igénybe vevő vendégek személyes adatainak védelme maradéktalanul megvalósuljon és ne olyan helyiségben kerüljön sor az ellenőrzés lefolytatására, amelyben az ellenőrzés idejében vendég tartózkodik. Az adatvédelmi jogsérelem esetén, az érintettnek lehetősége van panasszal fordulni az adatkezelőhöz, valamint kérheti az adatvédelmi jogsérelem kivizsgálását a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóságtól is. Mindemellett az érintett a polgári jogi jogorvoslat eszközével is élhet személyiségi jogainak sérelme esetén. Az érintettnek tehát komplex jogorvoslati rendszer áll rendelkezésére a vélt vagy valós jogsérelemi orvoslására, amely jogorvoslatok az Alaptörvényben és egyéb törvényi szinten kerültek meghatározásra.

Mindazonáltal az indítványozónak a magánlakáshoz való jog sérelme tekintetében kifejtett álláspontját sem osztjuk, figyelemmel arra, hogy a Kertv. hivatkozott meghatározása szerint

a magán szálláshely nem kizárólag szálláshely-szolgáltatásra szolgáló lakásban, üdülőben folytatható, hanem adott esetben olyan helyiségben is, amely a szálláshely-szolgáltató állandó lakóhelye is egyben. Megjegyezzük, hogy a lakástulajdonos egyéni döntése, ha magán szállásadóként úgy dönt, hogy a saját lakóingatlana egy részét hasznosítja turizmus, vendéglátás céljából. Ugyanakkor a szálláshely-szolgáltató saját döntésének a függvénye az is, hogy milyen szálláshely-típust kíván működtetni, és a magán szálláshely kategóriájának választása esetén a szálláshely-szolgáltató magánszemély vállalja, hogy a szálláshely adott esetben a saját lakóhelyéül szolgáló ingatlanban üzemel majd. Ez a körülmény ugyanakkor nem mentesítheti a szálláshely-szolgáltatót az alól, hogy az általa választott működési formába tartozó szálláshely kapcsán az előírt feltételeknek való megfelelést az erre kijelölt szerv ellenőrizze, illetve a szálláshelyet az igényelt kategória szerint minősítse. Ezen eljárás során a szálláshely-szolgáltatónak is érdeke az együttműködési kötelezettség, egyúttal pedig kötelessége, hogy adatkezelőként gondoskodik a természetes személyek személyes adatai védelmének a biztosításáról. A szálláshely-szolgáltató magánszemély ezen eljárás keretében, mint szálláshely-szolgáltató jelenik meg, ugyanakkor sem a jegyző által lefolytatott hatósági eljárásnak, sem a minősítő testület által lefolytatott minősítő eljárásnak nem feltétele az, hogy a szálláshely-szolgáltatóról vagy a szálláshelyen tartózkodó bármely más természetes személyről fényképfelvétel készüljön.

2.2. A MINŐSÍTÉSI KRITÉRIUMRENDSZER ÉS A VÁLLALKOZÁSHOZ VALÓ JOG SÉRELME

Az alkotmányjogi panasz értelmében sérti a vállalkozáshoz való jogot az olyan szabályozás, amely szerint egy vállalkozási tevékenység végzésének lehetősége egy jogi normának nem minősülő dokumentumban foglalt teljesítésétől függ és ezt a dokumentumot megalkotója jogi korlátozások és kontroll nélkül, szabadon változtathatja.

Az indítványozó fenti érvelésével szemben, mindenekelőtt kiemeljük, hogy a minősítésre vonatkozó szabályok elsősorban törvényi szinten kerültek meghatározásra, a törvény felhatalmazása alapján a részletszabályok megállapításának kötelezettsége viszont alacsonyabb jogforrási szintre került delegálásra.

A sérelmezett rendszer bevezetése során kifejezett szándék volt a minőségi szolgáltatások és a fogyasztói bizalom közötti kapcsolat szorosabbá tétele, a szolgáltatók szemléletformálásán és folyamatos edukációján keresztül a színvonal emelése. Ez a szálláshely-szolgáltatók közötti verseny tisztaságát segíti elő, a vállalkozáshoz való jogot azonban nem korlátozza szükségtelenül és aránytalanul.

A szálláshely-minősítési kötelezettség szükségességét a fogyasztóvédelmi érdekek hatékony érvényesülése indokolja, ez pedig nem sérti a vállalkozáshoz való jog érvényesülését.

Az Alkotmánybíróság a vállalkozáshoz való jog tekintetében a 21/1994. (IV. 16.) AB határozatban rögzítette, hogy a vállalkozás joga a vállalkozások számára az állam által teremtett közgazdasági feltételrendszerbe való belépés lehetőségének biztosítása, más szóval a vállalkozóvá válás lehetőségének – esetenként szakmai szempontok által motivált feltételekhez kötött, korlátozott – biztosítását jelenti. A vállalkozás joga azt jelenti, hogy az állam ne akadályozza meg, ne tegye lehetetlenné a vállalkozóvá válást. E jogtól különböző kérdés, hogy a vállalkozó milyen közgazdasági feltételrendszerbe lép be. A jogalkotó tehát előírhat olyan szakmai szempontok által motivált feltételeket, amelyek teljesülése az adott szakterületen a vállalkozóként történő működéshez szükséges. A szálláshely-minősítés kötelező előírásához fűződő azon érdek, amely a fogyasztóvédelmi előírások hatékonyabb érvényesüléséhez kapcsolódik, erősebb és nagyobb előnyökkel jár, mint a vállalkozói oldalon jelentkező azon korlátozás, amely abban áll, hogy a szálláshely-szolgáltatási tevékenységet szakmai szempontok által motivált többletkövetelmény teljesítésével, nevezetesen a szálláshely érvényes minősítésével lehet folytatni.

A szálláshely-szolgáltatási tevékenység feltételeit a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló 2009. évi LXXVI. törvény (Szolg.tv.), a Kertv., valamint a 239/2009. (X. 20.) Korm. rendelet (együttesen: jogszabály) rendezi, így valamennyi szálláshely-szolgáltató ezen szabályokban foglaltak megtartásával működhet.

A szálláshely-minősítés esetében a Kertv. 12. § (1) bekezdésének f) pontja által adott felhatalmazás alapján a Kormány rendeletben határozza meg a szálláshely-minősítő szervezetet és a szálláshely-minősítés rendjét. Ennek alapján jelölte ki a 239/2009. (X. 20.) Korm. rendelet 3. § (3) bekezdése szálláshely-minősítő szervezetként a Magyar Turisztikai Minőségtanúsító Testület Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaságot (MTMT) és rögzítette a 4/A. §-ában a szálláshely-minősítés rendjét, amely szerint a szálláshely-szolgáltató a szálláshely üzemeltetési tevékenység bejelentését megelőzően, valamint az első minősítést követően háromévente köteles a szálláshely-minősítő szervezet vizsgálatát és értékelését kérni, a szálláshelytípusra vonatkozó követelményekhez igazodó minőségi fokozatba sorolás érdekében. A szálláshely-minősítési eljárás szabályai minőségi, műszaki és szolgáltatási szempontrendszerre a szálláshely-minősítő szervezet elektronikus felületén kerülnek közzétételre, amely alapján a szálláshely-minősítő szervezet vizsgálja különösen a szálláshely műszaki állapotát és felszereltségét, illetve a nyújtott szolgáltatások színvonalát. A szállodák esetében nemzetközileg általánosan elfogadott főbb kritériumok a többi szálláshelytípus esetében is figyelembevételre kerülnek.

A szóban forgó esetben tehát a vállalkozási tevékenység gyakorlásának feltételét jogszabály rögzíti. A szálláshelyek minősítésének kötelezettsége jogszabályon alapul, az MTMT úgyszintén jogszabály által kijelölt szervnek minősül, amelynek feladata a 239/2009. (X. 20.) Korm. rendelet 3. § (3) bekezdés alapján a szálláshely-minősítési tevékenység ellátása.

A 239/2009. (X. 20.) Korm. rendelet 4/A. § (2)-(3) bekezdése rendelkezik arról, hogy a szálláshely-minősítési eljárás szabályai, valamint a minőségi, műszaki és szolgáltatási szempontrendszer a szálláshely-minősítő szervezet elektronikus felületén kerül közzétételre, amely alapján a szálláshely-minősítő szervezet a szálláshely műszaki állapotát és felszereltségét, illetve a nyújtott szolgáltatások színvonalát vizsgálhatja. A szállodák esetében jól ismert, ún. „nemzetközileg általánosan elfogadott főbb kritériumok” a többi szálláshelytípus esetében is figyelembevételre kerülnek, amely kritériumok állandó változására tekintettel azok jogszabályi szinten történő szabályozása nem indokolt és jogalkotási oldalról nem is elvárható.

Összegezve tehát elmondható, hogy az egyes szálláshely-típusok minősítése során irányadó kritériumrendszert az MTMT a fent hivatkozott jogszabályi rendelkezések alapján teszi közzé a honlapján, amelynek kialakításában úgyszintén jogszabályi rendelkezés alapján a nemzetközileg általánosan elfogadott kritériumokat is figyelembe veszi. A minősítési kritériumrendszer kialakítása tehát nem önkényes, hanem a nemzetközileg általánosan elfogadott kritériumokra, a nemzetközi „HOTELSTARS kritériumrendszerre” épül. Nem példa nélküli az sem, hogy valamely szakmára vonatkozó eljárások – pl. orvosi szakterületen – nem kerülnek jogszabályban rögzítésre, így sem a szakmai szabályok, a nemzetközi és hazai szabványok, továbbá a formanyomtatványok sincsenek minden esetben jogszabályi szinten rendezve.

Az egyes szálláshely-típusokba tartozó szálláshelyek mindegyikének az egyes minősítési fokozatok tekintetében egységes követelményeknek kell megfelelni és a szálláshely-szolgáltató döntésén múlik, hogy az általa üzemeltetett szálláshelyet milyen minőségi fokozatnak szeretné megfeleltetni. Valamennyi szálláshely-szolgáltatónak lehetősége nyílik az általa igényelt minősítési fokozat megszerzésére, amennyiben az egyes minősítési fokozathoz szükséges kritériumokat teljesíti. A kritériumrendszer kidolgozását megelőzően a szálláshely-minősítés széles körű támogatást élvezett, a szakmai érdekképviseleti szervezetek bevonásával és együttműködésével került kidolgozásra.

Fentiek alapján teljességgel elfogadhatatlan az indítványozó által kifejtett évelés,

amely szerint azáltal, hogy a minőségi, műszaki és szolgáltatási szempontrendszer a szállás-helyminősítő szervezet elektronikus felületén és nem önálló jogszabályban került rögzítésre, sérülne a vállalkozáshoz való alapvető jog tartalma. Amennyiben az indítványozó logikáját elfogadnánk, akkor ezen logika mentén minden előírásnak, szabályozásnak és szabályzatnak (pld. formanyomtatványok, pályázati kiírások) egyaránt jogszabályban kellene szerepelnie, amely szabályozás viszont túlszabályozáshoz vezetne, és ellentétbe kerülne a deregulációs elvekkel, továbbá ebben a gazdasági szektorban megkövetelt gyors reagálás elvével. Megjegyezzük továbbá, hogy a panaszban kifogásolt „csillagokkal való jelölés” pedig a szállodák minősítésére eddig is alkalmazott eljárási technika volt, amely közmegegyezés alapul.

Az alkotmányjogi panasz azt állítja továbbá, hogy a minősítési kritériumrendszer bevezetésével megszűntek a jogi előírások a szálláshelyek bejelentési és üzemeltetési követelményeire vonatkozóan.

Álláspontunk szerint ez az állítás sem helytálló, hiszen a szálláshelyek tekintetében a fent hivatkozott követelményeket változatlanul jogszabályok – a Kertv., a Szolg.tv., és a 239/2009. (X. 20.) Korm. rendelet - rögzítik.

2.3. A MINŐSÍTÉSI KRITÉRIUMRENDSZER BEVEZETÉSE ÉS A FELKÉSZÜLÉSI IDŐSZAK PROBLÉMÁJA

Az alkotmányjogi panasz szerint a minősítési kritériumrendszert és eljárásrendet az alapvető jogokat sértő módon vezette be a jogalkotó, kellő felkészülési idő hiányában, és az új kötelezettségek a hatálybalépést megelőzően már jogszerűen működő szálláshely-szolgáltatókra jelentenek jelentős, hátrányos változást. A panasz szerint a minősítés általános kötelezővé tételére nem volt semmilyen kényszerítő indok.

Indítványozó álláspontjával szemben kiemeljük, hogy a minősítés kötelezővé tételét a fogyasztóvédelmi érdekek hatékony érvényesülése és a tisztességes piaci verseny biztosítása indokolta. Ez garantálja ugyanis a tisztességes versenyt, és a fogyasztók jogainak érvényesülését, ha minden szálláshelyet, így a korábban működési engedéllyel rendelkezőket is kötelező minősíteni. A később szálláshely-szolgáltatási tevékenységet megkezdők tekintetében hátrányos megkülönböztetés valósulna meg, ha csak rájuk vonatkoznának a minősítési szabályok.

A minősítés, mint a szálláshely-szolgáltatási tevékenység folytatásának elengedhetetlen feltétele – ahogyan az a fentiekben már kifejtésre került – jogszabályi rendelkezéseken alapul, az erre vonatkozó törvénycsomagot az Országgyűlés 2021. június 15. napján fogadta el, amely a kapcsolódó rendeletekkel együtt 2021. június 25. napján a Magyar Közlöny 120. számában került kihirdetésre. A szálláshely-minősítésre vonatkozó rendelkezések 2022. január 1. napján léptek hatályba. Ezen időponttól mind az újonnan létesítendő, mind a már működő szálláshelyeknek szálláshely-minősítési eljárást szükséges lefolytatni. A turizmus-vendéglátást érintő átfogó jogszabály-módosítások Magyar Közlönyben való kihirdetése és a szálláshely-minősítésre vonatkozó szabályok hatálybalépése közötti idő – megítélésünk szerint – elegendő volt ahhoz, hogy mind a működő, mind a 2022. január 1. napját követően létrehozandó új szálláshelyek megismerhessék az új szabályozás tartalmát.

Mindazonáltal a rendszer fokozatosan, több év alatt, felkészülési időt biztosítva kerül bevezetésre a 2021. december 31. napján már nyilvántartásba vett szálláshelyek esetén, mivel ezen szálláshelyek részére a jogszabály átmeneti időszakot is biztosított a szálláshely-minősítés igénylésére. A kötelező minősítési eljárások elsőként a szállodák esetében léptek hatályba. Az alkotmányjogi panasz előterjesztője magát beadványában magánszálláshely-szolgáltatónak minősíti. A magánszálláshely-szolgáltatóknak a jogszabály alapján legkésőbb 2023. január 1. napjáig kell kezdeményezni a minősítést a szálláshely-minősítő szervezetnél. A kellő felkészülési idő tehát egyértelműen biztosított indítványozó számára is.

Indítványozó álláspontja szerint a minősítési rendszer nem felel meg a kiszámíthatóság és

előreláthatóság elveinek sem.

Ezen állítással sem értünk egyet, mivel a minősítési rendszer kötelező bevezetése nem sérti a hivatkozott elveket. A felkészülési idő valamennyi szálláshely-szolgáltató részére biztosított, továbbá az egységes elveken alapuló kötelező minősítés éppen a kiszámíthatóságot és az előreláthatóságot erősíti azáltal, hogy a szálláshelyeken ténylegesen várható minőség objektív körülményeken alapuló tanúsítására ad lehetőséget, amely mind a vendégek mint a fogyasztók, mind a szálláshelyek tisztességes versenyhez fűződő érdekeit is szolgálja, hiszen a minősítésnek köszönhetően a fogyasztó hitelesen tájékozódhat az adott szálláshelyen várható minőség tárgyában, míg a minősített szálláshely-szolgáltatóknak lehetősége nyílik azon vendégek nagyobb számú fogadására, akik az adott szálláshelyen elvárható minőséget keresik a szálláshely-szolgáltatók piacán. A minősítés bevezetése azt a célt szolgálja, hogy megszűnjenek azok a problémák és vitás helyzetek, amelyek a vendég minőségi elvárásaiból és a szálláshelyen ténylegesen tapasztalt körülményekből erednek. Mindezek alapján a minősítési rendszer bevezetése éppen a kiszámíthatóság és az előreláthatóság elvét erősíti.

Az alkotmányjogi panasz szerint a minősítési kritériumok a magánszálláshelyek vonatkozásában egyértelműen alkalmatlanok egy korrekt minősítés elvégzésére.

Ezen álláspont alátámasztására az alkotmányjogi panasz előterjesztője nem adta elő érveit, így az álláspontunk szerint alkotmányossági szempontból objektíve nem vizsgálható.

2.4. TISZTESSÉGES HATÓSÁGI ELJÁRÁSHOZ VALÓ JOG SÉRELME

Az alkotmányjogi panasz hivatkozik a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog sérelmére, megítélésünk szerint az nem alkotmányos követelmény, hogy a minősítési eljárás hatósági eljárásban történjen. A tisztességes eljáráshoz való jog érvényesül azonban maradéktalanul a tekintetben is, hogy a minősítéssel szemben van jogorvoslati lehetőség, a szálláshely-szolgáltató részéről felmerülő olyan jogsértés esetén pedig, amely a tevékenység végzésének megtiltását vonhatja maga után, a szankcionálás a jegyző hatósági eljárásában történik. Az eljárási kódexek összeférhetlenségre vonatkozó szabályai garantálják, hogy a minősítéssel kapcsolatos hatósági/bírósági eljárásban ne lehessen kirendelhető az MTMT Kft., annak ellenére sem, hogy eljárásra elsősorban az MTMT Kft-t jogosítja fel a 282/2007. (X. 26.) Korm. rendelet, így az eljárás tisztességességének elve ezáltal is biztosított.

A kifogásolt Minősítő Bizottság működését a nyilvános eljárásrend és a bizottság ügyrendje szabályozza. A Minősítő Bizottság a szálláshely-minősítő szervezeten belül, az adott szálláshely minősítésére egyedileg létrehozott, két fő független szakértőből (auditorból) álló testület. A szakértők alkalmasságát és felkészültségét a minősítésért felelős szervezet kiválasztási és képzési programja biztosítja. A Minősítő Bizottság tagjai a megbízásukban és minden ellenőrzés során jegyzőkönyvben is nyilatkoznak, hogy a vizsgált szálláshellyel egyikük sem áll és az elmúlt 10 üzleti évben nem állt üzleti kapcsolatban, illetve egyéb jogviszonyban, továbbá titoktartási megállapodást is aláírnak.

Az alkotmányjogi panasz sérelmezi továbbá, hogy a minősítési eljárásban auditorként akár működő szálláshely-szolgáltató is részt vehet, amely alapján fennáll a lehetősége annak, hogy egy adott szálláshely minősítésére irányuló eljárás során a versenytárs járjon el.

Az alkotmányjogi panasz fenti állításával kapcsolatban hangsúlyozzuk, hogy az egyes minősítési eljárások során az auditorok által az összeférhetlenségi körülmények tárgyában tett nyilatkozat alapján állapítható meg, hogy az auditor a minősítéssel érintett szálláshely-szolgáltató tekintetében összeférhetetlennek minősül-e vagy sem. A minősítési eljárásban irányadó szabályok szerint a minősítés során kizárólag olyan auditorok járhatnak el, akik nem minősülnek összeférhetetlennek a minősítéssel érintett szálláshely tekintetében.

2.5. A MINŐSÍTETT SZÁLLÁSHELYEK ADATAINAK KÖZZÉTÉTELE A SZÁLLÁSHELY-MINŐSÍTŐ SZERVEZET HONLAPJÁN

Az alkotmányjogi panasz kifogásolta, hogy a szálláshely-minősítő szervezet szabad belátása szerint teheti közzé a szálláshelyek adatait.

A szálláshely-minősítő a minősített szálláshelyek adatai között a szálláshely nevét, kategóriáját tünteti fel település/régió szerint (<https://szallashelyminosites.hu/minositett-szallashelyek>). A szálláshely neve az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) rendelkezései alapján nem minősül személyes adatnak. Továbbá meg kívánjuk említeni, hogy amennyiben a szálláshely-szolgáltató például egyéni vállalkozóként folytatja a tevékenységet, bizonyos adatai közérdekből nyilvános adatnak minősülnek. Ezáltal a szálláshely név,- kategória- és településadatainak a szálláshely-minősítő honlapján történő közzétételével nem valósulhat meg a személyes adatok megsértésének esete sem.

Mindazonáltal megjegyezzük, hogy a szálláshely neve nem az azt üzemeltető természetes személy nevét jelzi, ugyanakkor, ha a szálláshely-minősítő szervezet rendelkezik az ilyen jellegű személyes adatkezelés megfelelő jogalapjával, akkor akár lehetősége is lehet arra, hogy a szálláshely-szolgáltató természetes személy neve is megjelenjen a honlapján. Ez ugyanakkor már adatvédelmi kérdés, amely megítélése elsősorban nem a minősítő eljárás kötelező bevezetésével kapcsolatos jogszabályi rendelkezések alapján lehetséges. A személyes adatkezeléssel kapcsolatos jogséremlék kivizsgálása elsősorban az adatkezelő feladata, amennyiben az adatkezelő ennek nem tesz eleget, vagy az érintett természetes személy szerint a személyes adatainak kezelését érintően bekövetkezett jogsérelem továbbra is fennáll, belátása szerint kezdeményezheti a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság vagy bíróság eljárását az ügyben. Az adatvédelmi kérdéseket érintő sérelmes helyzet megszüntetésére tehát többlépcsős jogorvoslati lehetőség áll rendelkezésre.

2.6. AZ ALAPTÖRVÉNY SZERINTI JOGORVOSLATI JOG BIZTOSÍTÁSA

Az alkotmányjogi panasz szerint nem biztosított a megfelelő jogorvoslat a minősítési eljárásban, mert a Kertv. 6/J. § szerint említett, a minősített szálláshely által a szálláshely-minősítő szervezet vezetőjéhez előterjeszhető „panasz” megnevezésből arra lehet következtetni, hogy a jogalkotó nem tartja az ügyet közigazgatási hatósági ügynek, hiszen a panasznak nem kell feltétlenül egy kérelmet tartalmaznia, míg a kérelemnek – amellyel indulhat egy közigazgatási hatósági eljárás, igen és ahhoz az eljáró szerv kötve is van. Az alkotmányjogi panasz szerint így kétséges, hogy az ügy egyáltalán közigazgatási jogvitának minősül-e, amellyel szemben közigazgatási pernek van helye. Az alkotmányjogi panasz szerint az a tény, hogy nem lehet egyértelműen megállapítani, hogy a szálláshely-minősítő szervezet vezetője általi döntés ellen van-e helye jogorvoslatnak, sérti a jogorvoslati jogot egy olyan ügyben, amelyről egy vállalkozás léte vagy nem léte, továbbá üzleti lehetősége függ.

Az indítványozó által kifejtettekkel ellentétben hangsúlyozni kívánjuk, hogy a szálláshely-minősítéssel szemben az alábbiak szerint biztosított a jogorvoslati jog igénybevételének lehetősége.

A Kertv. 6/J. § alapján az a minősített szálláshely, amelyre nézve a szálláshely-minősítési eljárás jog- vagy érdeksérelemmel jár, az eljárással kapcsolatban panasszal fordulhat a szálláshely-minősítő szervezet vezetőjéhez. A szálláshely-minősítő szervezet tevékenysége ellen benyújtott panaszt a szálláshely-minősítő szervezet vezetője közigazgatási hatósági eljárásban bírálja el. A panaszt a szálláshely-minősítési eljárás lezárását és a minősítésnek a szálláshely általi megismerését követő nyolc napon belül lehet előterjeszteni. A Kertv. rendelkezése alapján tehát panaszt a közigazgatási hatósági eljárásban kell elbírálni, amelyre az Ákr. rendelkezései egyaránt irányadók.

Tekintettel arra, hogy a szálláshely-minősítő szervezet a panaszt hatósági eljárás keretén

belül köteles elbírálni, az Ákr. 114. § (1) bekezdése értelmében a végleges döntéssel szemben közigazgatási per is indítható.

A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 4. § (7) bekezdés 1. pont e) alpontja alapján a szálláshely-minősítő szervezet a jogszabály által közigazgatási cselekmény megvalósítására feljogosított egyéb szervezetnek tekinthető, ezáltal a Kp. 4. § (1) bekezdését és (3) bekezdés a) pontját figyelembe véve a közigazgatási per megindításának lehetősége, azaz a teljes értékű jogorvoslathoz való jog maradéktalanul biztosított a minősítési eljárással összefüggésben benyújtott panasz kivizsgálása etében is, ezáltal pedig biztosított az Alaptörvényben rögzített jogorvoslathoz való jog érvényesülése is.

II. SZAKMAI HÁTTÉR

1. ELŐZMÉNYEK

A fogyasztói elvárásoknak megfelelő szálláshelykínálat biztosítása a XXI. századi turizmus alapfeltétele. A rendszer célja, hogy a kötelező szálláshelyminősítés valamennyi szálláshelytípus esetében objektíven, transzparens módon és állami garanciákkal tartalmazza a tisztességes piaci működést biztosító feltételeket. Ennek érdekében szükséges volt, hogy egy átlátható szálláshely-minősítő rendszer jöjjön létre.

A kötelező minősítés hatására lehetőség nyílik a hazai szálláshely szektor valós mikrostruktúrájának feltérképezésére, a deklarált minőség és fenntarthatóság irányába mozdítható el a kínálat. Valamennyi szálláshely típus esetében egységes elveken alapuló, ugyanakkor az adott kategória sajátosságait szem előtt tartó minősítési rendszer került kialakításra, amely első helyen a vendégek biztonságát, fogyasztóvédelemhez való jogát, az alapvető vendégelvárásokat és a vendégkényelmet szolgálja.

Az új rendszer bevezetése során kifejezett szándék volt a minőségi szolgáltatások és a fogyasztói bizalom közötti kapcsolat szorosabbá tétele, a szolgáltatók szemléletformálásán és folyamatos edukációján keresztül a színvonal emelése.

A 2022. január 1-e előtti tapasztalatok azt mutatják, hogy a kereskedelmi szálláshelyek egy meghatározó része figyelmen kívül hagyja a tevékenységük végzésére vonatkozó, érvényben lévő jogszabályokat, mivel sok esetben a működésükre vonatkozó, a kereskedelmi hatóság által kibocsátott dokumentumban szereplő szálláshely típustól eltérő megnevezést, besorolást, illetve az adott szálláshely típusra meghatározott szimbólumtól eltérőt használnak mindennapi működésük és a szolgáltatásaik értékesítése során.

Ezt támasztja alá a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság korábbi ellenőrzése is, amely során megállapítást nyert, hogy a vizsgált szállodák 22 százaléka, 173 szálláshelyből 38 megtéveszti a vendégeket, azaz besorolási szintje nem felelt meg a követelményeknek, vagy panzióként jogsértő módon nevezte magát szállodának.

Ez a tevékenység alkalmas a fogyasztók megtévesztésére, figyelemmel a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvényre (a továbbiakban: 2008. évi XLVII. törvény), mivel érzékelhetően rontja a fogyasztó lehetőségét a szükséges információk birtokában meghozott tájékozott döntés meghozására. A bevezetett szálláshely - minősítés közérthető a fogyasztók számára, mivel minden szálláshelytípus esetén 1-5 csillag értékkel minősít.

Emellett, az ilyen típusú kereskedelmi gyakorlat a piac tisztességesen működő kereskedelmi szálláshelyeivel zajló gazdasági versenyt hátrányosan befolyásolja, figyelemmel arra, hogy a meghatározott szolgáltatásokat szélesebb körben és magasabb minőségben garantáltan

nyújtó, és ezért magasabb költségekkel működő szálláshelyek számára mindez üzletileg is kifejezetten hátrányos.

A 2008. évi XLVII. törvény alapján, a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilos, és tisztességtelennek minősül többek között az olyan kereskedelmi gyakorlat, amely minőségi jelzés, bizalmi jegy vagy hasonló megkülönböztető jelölés jogosulatlan feltüntetésével jár.

Megállapítható tehát, hogy a hazai ágazat versenyképességét, és tisztességes szereplőinek jövedelmezőségét rontja a megfelelően differenciált és minőségi garanciák kötelező alkalmazásának a hiánya.

A szabályrendszer kidolgozását megelőzően a szálláshely-minősítés széles körű támogatást élvezett, melynek megerősítéséhez a szakmai érdekképviseleti szervek együttműködési megállapodást kötöttek az új szálláshelyminősítési rendszer bevezetése érdekében.

A kötelező szálláshelyminősítési rendszer számos nagy turisztikai potenciállal rendelkező európai országban megtalálható, ilyen szabályozást alkalmaz Szlovénia és Málta, illetve a spanyolországi Andalúzia is.

2. A MINŐSÍTŐ SZERVEZET - MTMT

A Magyar Turisztikai Szövetség Alapítvány (a továbbiakban: MTSZA), amelynek valamennyi a turizmus és vendéglátás szektorban érintett szakmai szervezet a tagja, köztük a szálláshely-típusokat képviselő szervezet, 2021. tavaszán a turizmus minősítési- és védjegyrendszereinek egységes szemléletű fejlesztése és üzemeltetése céljából létrehozta az MTMT-t, azzal a szándékkal, hogy hosszú távon járuljon hozzá a Kormány által elfogadott Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia- Turizmus 2.0-ban meghatározott minőségbiztosítási célkitűzések eléréséhez.

Az MTMT feladata konkrét minőségértékelési és minőségbiztosítási folyamatok fejlesztése, bevezetése és folyamatos karbantartása, az ezeket kiszolgáló IT és adminisztratív támogatással és az ezekhez szükséges edukációs, szemléletformáló tevékenységekkel együtt.

Az MTMT keretei között találhatóak meg azok a szervezeti képességek, melyek révén a bármely minősítési, minőségtanúsítási folyamat menedzselése, új minősítések, védjegyek működtetése megtörténhet. Ennek szakmai garanciái az MTSZA tagszervezeteknél felhalmozott tudás és szakmai tapasztalat, a rendelkezésre álló szakértői kapacitások, valamint a szektor teljes átlátást biztosító kutatások, felmérések eredményei.

A Kertv. alapján 2022. január 1. napjától a szálláshely-minősítés Magyarországon az állam hatáskörébe tartozó tevékenység. A szálláshely-minősítést az állam a Kormány rendeletében kijelölt szálláshely-minősítő szervezet útján látja el, amely feladatra a Kormány a fenti szakmai indokok alapján az MTMT jelölte ki, tekintettel arra, hogy az MTMT rendelkezik azzal a szakmai tudással, piacismerettel, amely a szálláshely-minősítési eljárás objektív és szakmailag teljes körű lefolytatásához szükséges.

2022. január 1. napjától a szálláshely-minősítés közérdekű állami feladattá vált, melyet a szálláshely-minősítő szervezet által publikált és karbantartott, országosan egységes eljárásrendben, az érintettek számára transzparens követelményrendszer alapján kell működtetni.

3. KRITÉRIUMRENDSZER

A minősítési kritériumrendszer kialakítását több éves szakmai előkészítési folyamat alapozta

meg. Az elvárásrendszer pontjainak szakmai alátámasztottsága, átláthatósága, egységessége több pilléren alapult.

2022. január 1. napjától az egyes szálláshely típusokra vonatkozó kritériumrendszerek alapját minden szálláshely típus esetében a 2021. december 31. napján hatályos 239/2009. (X. 20.) Korm. rendelet I. melléklet Követelmények szálláshelytípusonként biztosítja.

A 239/2009. (X. 20.) Korm. rendelet szerinti szálláshely típusonként specializált bejelentési és üzemeltetési követelmények, az egyes elavult elvárások szükséges korszerűsítése mellett, integrálásra kerültek a kritériumrendszerbe. Az egyszerű elvárásszint megfeleltethető a minősítés bevezetése előtt is kötelező alapjellemzőknek, mindössze néhány, a vendégbiztonságra fókuszáló, valamint alapvető tisztasági-, higiéniai és karbantartottsági elvárás egészíti ki.

A minőségi kategóriák szakmai elkülönítésének alapmodelljét Ausztria, Csehország, Hollandia, Magyarország, Németország, Svájc és Svédország szállodaszövetségeinek részvételével 2009. decemberében alapított, nemzetközi Hotelstars Union követelményrendszer biztosítja. A Hotelstars Union 18 tagországában több, mint 28 ezer szálloda minősítése azonos elvek szerint történik. Ezek a feltételek 5 évente felülvizsgálatra kerülnek (legutóbb 2020-ban) és többek között a vendégek körében végzett felmérések alapján dolgozták ki, így megfelelnek a mai kor igényeinek és a fogyasztók elvárásainak.

Az alapmodell a szálloda típusú szálláshelyek esetében teljes egészében átvételre került, így a szolgáltatók a hazai minősítés keretében nemzetközi szinten is elismert tanúsítványt is kapnak.

A magánszálláshelyek és egyéb szálláshelyek száma jelenleg 39 315 az NTAK-ban regisztrált 43 736 összes szálláshely közül. Egyszerűséget jelent a magánszálláshelyek esetén, hogy a működéshez a bejelentési kötelezettségen kívül egyéb társhatósági, mint az BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság, illetve a Nemzeti Népegészségügyi Központ illetékes szerveinek eljárására nincs szükség. Egy példát szemléltetve bemutatható, hogy egy akár 20-30 éve épült ingatlanban működő magánszálláshelyen jelen szabályozási környezetben még egy szén-monoxid mérő sem előírás, miközben ez az életvédelemmel összefüggő kérdés, így a kötelező szálláshelyminősítés során ez alapkritériumként szerepel az elvárások között. Ennek következtében ezen szálláshelytípus esetén a fogyasztóvédelem és a minőségi követelmények ellenőrzése semmilyen eszközzel nem valósult meg korábban.

A megfelelő minőség garantálása és hosszú távú fenntartása egyben szolgáltatói és nemzetgazdasági érdek is. A garantált minőség az adott szolgáltatástípusra vonatkozó összehasonlítható, minden szolgáltatóra érvényes minősítési rendszert feltételez.

A szálláshely-szolgáltatók értékesítési tevékenysége során az egyenlő piaci feltételek megteremtése, valamint az ellenőrizhetőség és átláthatóság erősítése révén érvényesülnek a versenyképességi jellemzők és megvalósul a minőségi kínálat létrehozása.

Minden további szálláshely típus és kategória esetében, figyelemmel a szálláshelyek eltérő jellemzőire és egyediségeire, az alapmodell szakmai szempontú átdolgozása eredményeképpen jött létre a specializált kritériumrendszer.

A kritériumrendszer egyes követelményei a reális piaci tapasztalatok, a keresleti elvárások és a szakmai trendek figyelembevételével alakult ki, melyek teljesíthető, reális elvárásokat támasztanak a szolgáltatók felé.

A kritériumok típusonként különböznek, egy nagy szállodának értelemszerűen jóval több szempontnak kell megfelelnie, mint egy kisebb kapacitású magánszálláshelynek, egyúttal a magasabb minőség felé haladva szükséges több, illetve magasabb szintű elvárásnak megfelelni.

Az elvárásrendszerek részleteinek kialakítása és véglegesítése (üzemeltetői jellemzők figyelembevétele, kritériumpontok szakmai szelektálása, szövegezések, útmutatók összeállítása, a különböző kategóriákhoz tartozó kötelezőségi elvárások rögzítése, motiváló hatású opcionális elvárások integrálása) az érintett szálláshely típusok piaci szereplőit tömörítő és az érdekeit képviselő szakmai szervezeteinek bevonásával történt és a bevezetést tesztelés előzte meg.

A kritériumrendszerhez az objektív kritériumpontokat minden esetben Útmutató magyarázza, amely biztosítja az értelmezés egységességét a szálláshely-szolgáltató, a szálláshely-minősítési eljárásban résztvevő Minősítő Bizottság és a Bíráló Bizottság számára egyaránt.

Az alkotmányjogi panaszt előterjesztő magánszálláshely-szolgáltató szerint a kritériumrendszer több alkalommal módosult, amellyel kapcsolatban megjegyezzük, hogy a magánszálláshelyekre vonatkozó kritériumpontokban és az útmutatóban a minősítés 2022. január 1. napjával történt bevezetését követően nem történt módosítás, így az elvárások valamennyi magánszálláshely-szolgáltató számára rögzítettnek tekinthetők.

A felállított kritériumrendszerek kialakításának fent bemutatott módszertana biztosítja a minőségi garanciák rögzítésének szakmai alátámasztottságát, átláthatóságát, alkalmazhatóságát, továbbá a szolgáltatói és fogyasztói szempontok érvényesülését.

4. MINŐSÍTÉSI ELJÁRÁS

Az első minősítési eljárás minden szálláshely esetében ingyenes, így nem jelent többletköltséget a vállalkozásoknak.

A minősítési folyamat nyilvános eljárásrendek alapján történik. A kialakított többszereplős folyamat biztosítja a szakmai elvárások és hitelesség garanciáinak teljesülését:

- A minősítés a szálláshely önértékelésén alapul.
- Minden kritérium teljesülése objektíven, igen/nem eldöntendő kérdéssel vizsgálandó, tehát az adott szolgáltatás, felszereltség és színvonal elérhető a szálláshelyen vagy nem. Egyes szolgáltatások biztosítását az egyéb dokumentumokban való bemutatás garantálja.
- Az önértékelést követi a helyszíni ellenőrzés, amelynek célja az szálláshely önértékelés során tett megállapítások megfelelőségének vizsgálata. Minden helyszíni ellenőrzés során egy Minősítő Bizottság megvizsgálja az önértékelés valamennyi pontját. Az eljárásrend alapján a helyszíni ellenőrzés során a szakértők jogosultak a szálláshely területére belépni, a szálláshely-minősítés érdekében a meghatározott dokumentumokba betekinteni, a helyszíni ellenőrzés során tapasztalatról képfelvételt készíteni. A képfelvételek készítésének a célja a minősítési kritériumok teljesülésének, illetve azok hiányosságainak dokumentálása.
- Az eljárásrend alapján a helyszíni ellenőrzésről jegyzőkönyv, egyben besorolást tartalmazó javaslat születik. A Minősítő Bizottság a besorolási kategóriáról nem dönt. A jegyzőkönyv megállapításaira a szálláshely tulajdonosa, üzemeltetője vagy a képviseletükben eljáró személy észrevételt tehet.
- A sikeres minősítéshez két szempontból kell megfelelni: minden kategóriában a minimum kritériumok számát és a minimum pontszámot is el kell érni. Ha a szálláshely nem sorolható fokozatba, vagy nem kívánja elfogadni a ténylegesen elért fokozatnak megfelelő javaslatot, a Minősítő Bizottság írásban hiánypótlásra hívja fel a szálláshelyet az eljárásrend alapján.
- A bírálatot pedig egy szintén független szakmai testület, a Bíráló Bizottság végzi, amely dönt a kategóriára odaitéléséről az alátámasztó dokumentáció és egyéb elérhető információk (az értékelt kritériumlista, a tapasztalatokat összegző jegyzőkönyv és a helyszíni képfelvételek, továbbá a szálláshely értékesítési felületeinek) komplex vizsgálata és értékelése alapján.

A Bíráló Bizottság működését a nyilvános eljárásrend és a bizottság ügyrendje szabályozza. A Bíráló Bizottság a szálláshely-minősítő szervezeten belül, öt fő szakértőből álló testület, amelyeket az eljárásrendben megjelölt szervezetek delegálnak az adott szálláshely minősítésére.

Összességében a kötelező minősítés hatására alapvetően javul az ágazat átláthatósága és mérhetővé válik a teljesítmény, valamint deklarált minőség és fenntarthatóság irányába mozdítható el a szálláshely kínálat.

A jelen iratban előadott észrevételekre tekintettel – álláspontunk szerint – megállapítható, hogy az alkotmányjogi panaszban foglaltak nem megalapozottak. Erre tekintettel kérjük a t. Alkotmánybíróságot, hogy az alkotmányjogi panaszt elutasítani szíveskedjen.

Tisztelettel:

Miniszterelnöki Kabinetiroda

képv.:

Dr. Kovátsits László Ügyvédi Iroda

Melléletek:

- ügyvédi meghatalmazás